EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Aquí a ?Lleide'

Quan parles amb accent lleidatà, en un dialecte del català més semblant a allò que mai ningú no en dirà LAPAO (si no és per fotre's dels qui s'han inventat aquesta denominació malintencionada) que no pas al xava de segons quins barris de Barcelona, de tant en tant et trobes amb la situació ridícula d'haver de suportar com algú es vol fer el graciós i prova d'imitar-te fent acabar amb "e" tancada els mots femenins que s'escriuen amb una "a" final i que (com "dona", "taula", "cervesa" o "bruixa") a la part del nord-occidental propera a Lleida pronunciem amb una "e" ben oberta que, per al graciós de torn que es creu el súmmum de l'eloqüència, és impossible d'imitar.

Sempre m'ha superat l'actitud condescendent que molts parlants del català central mantenen cap als qui parlem altres dialectes. És l'actitud pròpia dels qui troben simpàtiques i divertides (per folklòriques) les maneres de parlar la llengua pròpia diferents de la seva, sempre donant per suposat que la seva varietat (el català central) és la forma "normal" de parlar català. Són els mateixos que, per exemple, es creuen els reis del mambo lingüístic perquè diuen "ses Illes" quan volen anomenar les Balears i Pitiüses.

No fa gaire, arran de la ridícula polèmica sobre el LAPAO (aquest intent d'anomenar el català de la Franja com a "Lengua Aragonesa Propia del Área Oriental", per evitar de dir-ne català), vam poder sentir com el senyor Enric Millo (parlamentari del Partit Popular de Catalunya) es desmarcava dels seus companys aragonesos de partit i reconeixia (en un gest de generositat sense precedents) que a la Franja parlen català i no pas cap cosa que hagi d'anomenar-se de cap altra manera. Va dir que allò és català, sense cap mena de dubte, tot i que -i cito de memòria- "el parlen una mica diferent de com ho fem aquí". Què volia dir, amb "aquí"? Barcelona? El barri d'Horta? El Vallès Occidental, d'on el senyor Millo és originari? Girona, on va fer de Delegat Territorial del Departament de Treball de la Generalitat quan militava a Unió? Diria més aviat que es referia al Principat de Catalunya. El senyor Millo va caure en un error habitual que no és pas patrimoni dels militants populars, sinó que hi acostumen a caure homes i dones de qualsevol condició i ideologia. És l'error de no comptar que hi ha zones del Principat on s'utilitzen modalitats del català molt més properes a dialectes propis d'altres àrees administratives que no pas al català central, de no comptar que a La Granja d'Escarp es parla el català d'una manera molt semblant a com ho fan a Fraga, que a Ivars de Noguera el parlen pràcticament com a Castellonroi, o que el parlar de Tortosa s'assembla més al de Vinarós que no pas al de Santa Coloma de Farners.